

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan Kazimierz

Nazwisko: Czerwiński

Miejsce urodzenia: Złotniki

Data urodzenia: 12-06-1950

Kraj urodzenia: Polska

Imię ojca: Stefan

Imię matki: Ludwika

Dodatkowe informacje: Wojskowy Obóz Specjalny nr 6 w Czerwonym Borze przy 2 Batalionie Inżynieryjnym WOW był największym z dziesięciu powołanych w ramach akcji „Jesień 82”, gdzie umieszczeni zostali wytypowani przez SB i WSW działacze NSZZ „Solidarność” (łącznie ok. 1500 osób), uznani za „szczególnie niebezpiecznych” w czasie wprowadzania delegalizującej „Solidarność” ustawy o związkach zawodowych. Obóz działał od 5.11.1982 do 3.02.1983. Znalazło się w nim 450 osób z całej Polski. Oficjalnym powodem były szkolenia dla rezerwistów. Wśród powołanych znaleźli się niezdolni do służby, a nawet niepełnosprawni. Trafilo tu najwięcej takich osób w skali całego kraju. Obóz składał się z 20 baraków. Każdy zbudowano z trzech połączonych wagonów kolejowych, obitych z zewnątrz deskami. Do ich ogrzewania służyły małe piecyki, niegwarantujące odpowiedniej temperatury w warunkach zimowych. Przetrzymywani zmuszani byli do prowadzenia szeregu ciężkich prac fizycznych. Nakazano im budowę drogi ze śniegu na poligonie, a także magazynu min. Skoszarowani w Czerwonym Borze odbywali również ćwiczenia z obsługi broni i musztrę, co stanowiło wyjątek wśród innych obozów. Umieszczeni w obozie poddawani byli nieustannej inwigilacji. W barakach założono podsłuchy. Umieszczono tam również informatorów WSW. Prowadzono także intensywne przesłuchania. Przez pewien czas obok obozu stacjonował batalion WSW. Umieszczeni w obozie próbowali protestów. 10.11.1982 kilku z nich odmówiło przyjmowania posiłków, co zakończyło się skierowaniem sprawy do sądu. Rezerwiści próbowali także kolportować wydawnictwa podziemne. Wszyscy umieszczeni w obozie poddani zostali intensywnej indoktrynacji. Bibliografia:- Bożko M., Czerwony Bór. Polski Gułag '82, „Dziennik Wschodni”, 8 II 2007.- Dąbrowski M., Wojskowe Obozy Specjalne 1982–1983, Lublin 2013.- Piotrowski P., Kompanie polowe w „ludowym” Wojsku Polskim jako forma represji politycznych. Zarys problemu, „ZHW” 2010, nr 32-33.- www.13grudnia81.pl

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Wyłącznik” nr rej. 17411, prowadzonej od 15.02.1982 do 05.09.1988 przez Wydz. V KW MO/WUSW w Rzeszowie. Sprawa dotyczyła Jana Czerwińskiego, rozpracowywanego przez SB jako podejrzanego o wyłączenie oświetlenia w dniu 13.02.1982 na hali produkcyjnej nr 5 na Wydziale W-35 Zakładu Aparatury Paliwowej WSK „PZL Mielec” w Mielcu. Działania te miały być zainspirowane rozpowszechnioną 13.02.1982 na terenie zakładu ulotką wzywającą do akcji protestacyjnych skierowanych przeciwko wprowadzonemu w Polsce stanowi wojennemu. W wyniku przeprowadzonych przez SB działań operacyjnych ustalono, że inspiratorem wyłączenia oświetlenia mógł być Jan Czerwiński. Jednak z uwagi na brak dostatecznych dowodów, niską szkodliwość popełnionego czynu, brak szerszego poparcia wśród załogi zakładu dla tej akcji oraz brak strat materialnych Wydz. Śledczy KW MO w Rzeszowie oraz Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w Rzeszowie nie zdecydowały się na wszczęcie postępowania przygotowawczego. W związku z tym po przeprowadzeniu z ww. rozmowy ostrzegawczej sprawę zakończono 26.09.1984, zaś akta złożono 10.09.1984 do archiwum pod sygn. 17182/II.	IPN Rz 044/45 (17182/II), IPN Rz 00141/2460 (mkf 17182/2).	

Figuruje w Księdze ewidencji żołnierzy zgrupowania rezerwy powołanych na ćwiczenia do wojskowego obozu internowania (JW 3466) w Czerwonym Borze. Powołany 05.11.1982, przydzielony do 1 kompanii inżynieryjno-drogowej. Zwolniony po odbyciu ćwiczeń wojskowych 03.02.1983.

IPN BU PF 1090/62, IPN Rz 437/1.